

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 29.10.1985, sp. zn. 4 Cz 96/85, ECLI:CZ:NS:1985:4.CZ.96.1985.1

Číslo: 40/1988

Právní věta: Rozsah peňažného plnenia určeného súdnym rozhodnutím musí zodpovedať sume, ktorú možno vymôcť pri súdnom výkone rozhodnutia (napr. sume odmeny za využitie vynálezu prevyšujúcej 20 000,- Kčs po odpočítaní dane zo mzdy. /1/ Pri výpočte ekonomického prínosu predstavujúceho spoločenský prospech, ktorý sa dosahuje využívaním vynálezu, nemožno vychádzať iba z návrhu veľkoobchodnej ceny výrobku, ale z platne stanovenej veľkoobchodnej ceny určenej cenovým orgánom.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 29.10.1985

Spisová značka: 4 Cz 96/85

Číslo rozhodnutí: 40

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Rozhodnutí soudu, Výkon rozhodnutí, Vynálezy, Zlepšovací návrhy

Předpisy: 161/1976 Sb. § 2 odst. 3 písm. d)
§ 4 odst. 1 106/1972 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 40

Rozsah peňažného plnenia určeného súdnym rozhodnutím musí zodpovedať sume, ktorú možno vymôcť pri súdnom výkone rozhodnutia (napr. sume odmeny za využitie vynálezu prevyšujúcej 20 000,- Kčs po odpočítaní dane zo mzdy. 1)

Pri výpočte ekonomického prínosu predstavujúceho spoločenský prospech, ktorý sa dosahuje využívaním vynálezu, nemožno vychádzať iba z návrhu veľkoobchodnej ceny výrobku, ale z platne stanovenej veľkoobchodnej ceny určenej cenovým orgánom.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 29. 10. 1985, [4 Cz 96/85](#))

Žalobcovia sa žalobou domáhali, aby súd zaviazal žalovanú organizáciu doplatiť každému z nich na odmene za využívanie vynálezu č. AO 175 778 sumu 38 090,- Kčs.

Okresný súd v Považskej Bystrici po vykonanom dokazovaní rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť

každému zo žalobcov sumu po 38 090,- Kčs s 3 úrokmi od 1. 3. 1982. Ďalej rozhodol o náhrade trov konania a o povinnosti zaplatiť súdny poplatok.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Považskej Bystrici svojím rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, tak, že týmito rozsudkami súdov obidvoch stupňov bol porušený zákon.

Z odôvodnenia:

Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 76/1952 Zb., o dani zo mzdy /2/ podlieha tejto dani mzda za prácu a dôchodky, pričom podľa ustanovenia § 2 ods. 3 písm. d) vyhlášky č. 161/1976 Zb. boli za príjmy plynúce zo zamestnaní vykonávaných v pomere podobnom pracovnému pomeru vyhlásené aj odmeny vyplácané osobám, ktoré nie sú u platiteľa v pracovnom pomere, a to okrem iného i odmeny za vynálezy.

Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 vyhlášky č. 161/1976 Zb. sú od dane oslobodené aj odmeny za využitie vynálezov, na ktoré sa udelilo autorské osvedčenie albe patent, a to až do výšky 20 000,- Kčs za každý vynález.

Súdy obidvoch stupňov pri rozhodovaní iba o výške časti odmeny za využívaný vynález (lebo sumu 59 242,- Kčs žalovaný žalobcom za predmetný vynález vyplatil dobrovoľne) na citované právne ustanovenia neprihliadali.

Rozsah peňažného plnenia určeného súdnym rozhodnutím musí presne zodpovedať tej sume, ktorú treba realizovať v prípade nariadenia súdneho výkonu rozhodnutia.

V danom prípade odmena za vynález presahovala 20 000,- Kčs; preto súdy pochybili, ak túto odmenu prisúdili bez odpočítania dane zo mzdy v zmysle citovaných právnych ustanovení. Platiteľovi mzdy, ani peňažnému ústavu nemožno totiž podľa ustanovení Občianskeho súdneho priadku 3) prikázať, aby odpočítali od prisúdenej pohľadávky daň zo mzdy a aby bol poukázaný oprávnenému vzniknutý rozdiel.

Okrem toho súdy pochybili v tom, že pri zisťovaní výšky spoločenského prospechu dosahovaného využívaním predmetného vynálezu nepostupovali dôsledne podľa príslušných ustanoví vyhlášky o odmeňovaní objavov, vynálezov, zlepšovacích návrhov a priemyselných vzorov.

Podľa ustanovenia § 6 ods. 3 vyhlášky č. 106/1972 Zb. /4/ ak na podklade využitia vynálezu dôjde k výrobe nového výrobku, ktorý nahrádza jestvujúci výrobok alebo niekoľko výrobkov, pri ktorých vlastné náklady sú nižšie než pri pôvodnom výrobku, zistí sa spoločenský prospech pripadajúci na nový výrobok z rozdielu vlastných nákladov pri doterajších výrobkoch a nových výrobkoch a prihliadne sa na prípadnú zmenu akosti, životnosti a spoľahlivosti výrobkov. Ak nejde o taký prípad, zistí sa spoločenský prospech z cenovej kalkulácie nového výrobku, a to z výšky kalkulovaného zisku vztiahnutého na jeden výrobok. Dosiahnutý výsledok sa násobí podielom, akým sa vynález zúčastňuje na novom výrobku.

V tomto smere súdy vychádzali zo znaleckého posudku znalca L. P., ktorý výšku spoločenského prospechu vypočítal z kalkulovaného zisku stanoveného žalovanou organizáciou 1. 4. 1978 vo výške 4502,- Kčs.

Kalkulovaný zisk vo výške 4502,- Kčs prevzal znalec z návrhu veľkoobchodnej ceny vypracovaného 1. 4. 1978. Z doposiaľ vykonaného dokazovania sa však javí, že toto stanovenie bolo iba predbežné. V

danom prípade veľkoobchodná cena bola totiž platne stanovená výmerom Federálneho cenového úradu č. 3528/08.1/78 z 22. 8. 1978 a výmerom 4937/08.2/80 z 11. 9. 1980. Z návrhu veľkoobchodnej ceny, ktorý bol podkladom pre vydanie uvedených výmerov, vyplýva, že kalkulovaný zisk bol určený sumou 1202,- Kčs.

Ak teda menovaný znalec zisťoval spoločenský prospech, mal potom vychádzať z kalkulovaného zisku 1202,- Kčs. Za predpokladu, že takto stanovený spoločenský prospech by nedostatočne vyjadroval ekonomický prínos z využitia vynálezu, bolo by treba spoločenský prospech oceniť ekonomickým rozborom (§ 7 ods. 2 vyhlášky č. 106/1972 Zb. /5/).

Na túto skutočnosť však súdy dokazovanie nevykonali. Predovšetkým si nežadovávali ďalšie písomnosti týkajúce sa návrhov veľkoobchodných cien výrobku z 1. 4. 1978, z ktorých by sa dalo zistiť, akými hľadiskami sa riadilo stanovenie kalkulovaného zisku. Nevyžiadali si v tomto smere ani stanovisko Federálneho cenového úradu, ktorý dohodnutú veľkoobchodnú cenu schvaloval. Po zadovaní týchto dokladov by boli súdy potom mohli posúdiť, či kalkulovaný zisk v sume 1202,- Kčs dostatočne vyjadruje ekonomický prínos vynálezu, prípadne či v tomto smere netreba nariadiť znalecké dokazovanie.

Z podaného znaleckého posudku tiež vyplýva, že znalec vypočítanú odmenu zvýšil o 100 Iba vzhľadom na prednesy účastníkov konania možno predpokladať, že tu išlo o zvýšenie podľa ustanovenia § 11 vyhlášky č. 105/1972 Zb. /6/, a to podľa kritérií určených podnikovou smernicou č. 11) 1975 žalovanej organizácie. Súdy si túto nejasnosť a najmä odôvodnenosť tohto zvýšenia odmeny neobjasnili a v dôvodoch svojich rozhodnutí sa touto otázkou nezaoberali; v dôsledku toho v tejto časti ich rozhodnutia nie sú ani preskúmatelné.

Z uvedeného vyplýva, že v prejednávanej veci súdy obidvoch stupňov svojimi rozhodnutiami, ako aj konaním, ktoré im predchádzalo, porušili zákon v ustanoveniach § 6, § 120 ods. 1, § 132, § 153 ods. 1 a § 157 ods. 2 O. s. p. v súvislosti s ustanoveniami § 3 ods. 1 zákona č. 76/1952 Zb., § 2 ods. 3 písm. d) a § 4 ods. 1 vyhlášky č. 161/1976 Zb., § 6 odst. 3, § 7 ods. 2 a - 11 skôr platnej vyhlášky č. 106/1972 Zb. a odvolací súd aj v ustanoveniach § 211 a § 219 O. s. p.

Poznámky pod čiarou:

- 1) Porov. aj stanovisko uverejnené pod č. 28/1983 Zbierky súdnych rozhodnutí a stanovísk.
- 2) v znení vládneho nariadenia č. 43/1953 Zb., vládneho nariadenia č. 112/1953 Zb., zákonov č. 71/1957 Zb., č. 101/1964 Zb. a č. 90/1968 Zb.
- 3) zákona č. 99/1963 Zb. (ktorého úplné znenie so zmenami a doplnkami bolo vyhlásené pod č. 78/1983 Zb.)
- 4) Teraz porov. ustanovenie § 6 písm. g) vyhlášky č. 27/1986 Zb.
- 5) Teraz pozri ustanovenie § 7 ods. 2 vyhlášky č. 27/1986 Zb.
- 6) Teraz pozri § 11 vyhlášky č. 27/1986 Zb.